

The author names such basic features of Ukrainian Romanticism: understanding of the nation as a single organism; expressing aspiration for national revival; advocacy on their own literary Ukrainian language and culture; the image of exclusive characters in unusual circumstances; the playback of national liberation movements; heavy use of folk themes, subjects, images, genres; the solemn exposition of artistic material; the heightened emotion and intensity of events, situations, circumstances, characters; the exotic landscapes (wild mountains, deep gorges, impenetrable forests, vast deserts or seas).

Matviy Nomys and Marko Vovchok described native culture, folklore, national mythology and symbolism, folk art, traditions, customs, rituals, games, nature, public life. The authors recreate in detail the material and spiritual culture of Ukrainians in the XIXth century. These writers argue about the uniqueness of national character and continuity of Ukrainian folk traditions. However, literary works by Matviy Nomys have an autobiographical nature and connection with Ukrainian folklore and ethnography.

**Key words:** ethnographic stories, Romanticism, ethnographic-household school, folklore, literary work.



kkc

**І.В. Яковенко**

### **РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЧОВОГО СВІТУ В ПОЕТИЧНИХ ЗБІРКАХ ГАРРІЕТТ МЮЛЛЕН “TRIMMINGS” ТА “S\*PERM\*\*K\*T”**

Гарріетт Мюллен (нар. в 1952 р.) – сучасна афро-американська поетеса, авторка восьми поетичних збірок, літературний критик і університетський професор. Тематичне коло її поезії є досить широким – від афроцентричних мотивів, питань гендерної ідентичності, расових проблем до феноменів мови. Особливості поезиї творчого доробку Гарріетт Мюллен полягають у поєднанні експериментальних стратегій поетичної школи Oulipo (Ouvroir de littérature potentielle) з афро-американською тематикою та расовою проблематикою. Твори поетеси позначені новаторством у сфері віршованої форми – Гарріетт Мюллен майстерно оперує широким діапазоном стилістичних прийомів у лінгвістичній царині вірша, відтак її зараховують до представників мовної поезії (Language poetry) [28, р. 200].

Поетеса вказує на ключове значення мовних аспектів у своїй твор-

чості: “My inclination is to pursue what is minor, marginal, idiosyncratic, trivial, debased, or aberrant in the language that I speak and write” [Цит. за: 13, р. 575]. Окрім того, в поезії Гаррієтт Мюллен втілюється досвід мультикультурності, а її поетичні тексти репрезентують поєднання культурних і мовних пластів у сучасних реаліях США: “My text is deliberately a multi-voiced text, a text that tries to express the actual diversity of my own experience living here, exposed to different cultures” [23, р. 651-659].

Творчий доробок афро-американської поетеси неодноразово привертав увагу західної літературної критики. Нікі Марш (Nicky Marsh) розглядає демократичні ідеї, репрезентовані в поезії Мюллен [16], а Деніел Маліновскі (Daniel Malinovsky) досліджує поетику та стильове новаторство збірки “Muse & Drudge» [15]. За визначенням Робін Трэмблей-МакГро (Robin Trambly-McGraw), Гаррієтт Мюллен створює поетичні тексти, сповнені неоднозначності та лінгвістичної гри, культурних та історичних відсилок [27, р. 72]. Її поезія спрямована у сферу соціально-політичного критицизму з акцентуванням проблематики раси, гендеру та дискурсу об’єктифікації [27, р. 71].

Науковці та літературні критики, що досліджують творчість поетеси, – Елізабет А. Фрост (Elisabeth A. Frost) [11], Джуліана Спар (Juliana Spahr) [26], Елісон Каммінгс (Allison Cummings) [9], Дебора Мікс (Deborah Mix) [17] – відзначають складний комплекс впливів та літературних джерел, на які спирається Гаррієтт Мюллен, – від модерністської поетики, теоретичних та естетичних настанов Руху за Чорне Мистецтво (Black Arts Movement), до естетичних і формотворчих канонів мовної поезії (Language poetry) та школи Oulipo.

**Актуальність** запропонованої тематики обумовлена недостатньою увагою до творчості знаної афро-американської поетеси у вітчизняному науковому дискурсі. Розвідка присвячена аналізу експериментальної поетики збірок Гаррієтт Мюллен “Grimmings” та “S\*PeRM\*\*K\*T” у постгуманістичній парадигмі з використанням підходів об’єктних студій (object-oriented studies). У статті ми послуговуємось методологією об’єктно-орієнтованої онтології, яка досліджує взаємодію і взаємовплив людини та предметів матеріального світу, речових об’єктів.

У царині філософської антропології за останні десятиліття відбулися докорінні зміни, що позначили постгуманістичне спрямування філософської думки та наукового дискурсу, зумовлене відчуттям вичерпаності й обмеженості антропоцентричного підходу. Постгуманістичні студії збагатилися величезною кількістю розвідок, серед яких праці М. Фуко [2], Ф. Фукуями [3; 4], М.Н. Епштейна [6], що переосмислюють ідеологію та цінності гуманізму. Постгуманістичний поворот пов’язаний із першою хвилею постмодернізму, а у науковий дискурс увійшов разом із феміністичними теоріями 1990-х років, спочатку з’явившись у сфері літературної

критики й отримавши назву “критичний постгуманізм” (critical posthumanism), а згодом у царині культуральних студій, атрибутований як “культуральний постгуманізм” (cultural posthumanism).

Услід за феміністичними та постколоніальними студіями, постгуманізм скасовує ідею центру, що притаманна західному канону, і виступає пост-централізуючою ідеологією, визнаючи не один, а багато центрів, які у свою чергу постають як змінні, рухливі (nomadic), а їхні перспективи – плюралістичні й багатозарові [10, с. 30]. Постгуманістичні студії відмовляються від ієрархічної системи як такої, розширюючи фокус дослідження і спрямовуючи погляд у “не-людську” царину (non-human realm), яку розглядають в пост-дуалістичному і пост-ієрархічному модусах: “Posthumanism does not employ any frontal dualism or antithesis, demystifying any ontological polarization through the postmodern practice of deconstruction” [10, p. 29].

Із переосмисленням антропоцентричної картини світу в постгуманістичних студіях у науковий дискурс входить об’єктно-орієнтована онтологія (object-oriented ontology), філософські аспекти якої аналізуються в працях Грема Хармана (Graham Harman) [5], Яна Богоста (Ian Bogost) [7], Леві Брайанта (Levi R. Bryant) та Айлін Джой (Eileen A. Joy) [8], Тімоті Мортон (Timothy Morton) [18; 19; 20], Франческо Феррандо [10] тощо. У пост-антропоцентричній парадигмі людина розглядається не в домінуючій ролі, а на рівні з іншими істотами та об’єктами – живими чи неживими, з якими вона створює складну мережу зв’язків: “Ecological and posthumanist developments have increasingly come to intersect with one another, jointly conceptualizing humans not as sovereigns over and makers of all other tools, beings, and meanings, but as beings (or objects) among other beings (and objects) – animate and inanimate, human and nonhuman – entwined together in a variety of complex contingencies, some horizontal, some asymmetrical, and so on” [8, p. xi].

Об’єктні студії досліджують сферу матеріального, а у фокусі їхньої уваги – речі, об’єкти, нежива природа та не-людські агенти (non-human agencies). Леві Брайант вивчає взаємодію і взаємовплив людини та предметів матеріального світу, обґрунтовуючи методологію об’єктно-орієнтованої онтології. Вчений зазначає, що людина, безперечно, здійснює вклад у формування соціальних чинників, проте живі та неживі істоти значною мірою впливають на оточуючий світ і разом із людиною формують і визначають його: “Obviously humans contribute to the formation of social assemblages in all sorts of ways through our life practices, our language, our forms of signification, and so on. However, it is also true that worms, power lines, highways, microbes, food crops, animals, trees, plastic, landfills, and tectonic plates (among many other lively things) also contribute to the forms these assemblages take (and might not be able to take). These

things, too, exercise power in the world and enter into alliances with humans and other entities” [8, p. ix].

Тімоті Мортон вводить у науковий обіг поняття “екологія без природи” (ecology without nature) [20], а його дослідження об’єктно-речової сфери виходить на рівень гіпероб’єктів (hyperobjects) [18], таких як глобальне потепління, уран та інші радіоактивні речовини, тектонічні плити – феноменів, на які людина не здатна впливати. Т. Мортон визначає об’єктно-орієнтовану онтологію як форму реалізму, що фокусується на існуванні реальних речей, а не на існуванні аморфної матерії, і вивчає різноманітні як за розмірами, так і за формою об’єкти – від природних до штучно створених. Відтак аспекти дослідження зміщуються від суб’єктно-об’єктних відносин до вивчення зв’язків між об’єктами [19, p. 165].

Грем Харман прагне усунути антропоцентризм із філософії, створивши простір для дослідження відносин між автономними реальностями будь-якого гатунку, – наприклад, взаємодію між зливою і хвилями озера, більярдним столом і шаром [Цит. за: 1]. Філософія Хармана – філософія нелюдського, метою якої є вихід за межі людського буття і проникнення углиб відносин між речами-у-собі: “Подібна ситуація спостерігається і в сучасному мистецтві. Художники сьогодні усе частіше мають справу з об’єктами, конструюючи відносини між ними. Навіть відсутність будь-якої взаємодії чи Ніщо може стати об’єктом художнього твору” [1].

В поезії Гаррієтт Мюллен спостерігаємо поетизацію речей і акцентуацію на об’єктному світі. Її поетична збірка “Recyclopedia” складається з трьох книг – “Trimnings” (1991), “S\*PeRM\*\*K\*T” (1992) та “Muse & Drudge” (1995), що спочатку були видані окремо, а в 2006 році об’єднані в один том. Перша та друга частини збірки “Recyclopedia” є поетичним парафразом і сучасною стилізацією новаторської збірки поезій у прозі Гертруди Стайн “Tender Buttons: Objects, Food, Rooms” (1914).

Збірка “Trimnings” – друга в творчому доробку Гаррієтт Мюллен і перша, що демонструє захоплення мовною грою та лінгвістичною царинною поезії. У повній мірі в “Trimnings” розкривається талант мисткині у сфері експерименту з поетичним словом, її майстерне оперування анаграмами, омофонами, метоніміями, каламбурами. Окрім того, поетеса вдається до створення авторських неологізмів і поєднує поетичне мистецтво з блюзовими ритмами, джазовою стилістикою, масовою культурою та сферою реклами. За визначенням Н. Марш, збірка “Trimnings” спирається на модерністські стратегії Гертруди Стайн, пропонуючи сучасне прочитання метафоризованих та метонімічних асоціацій раси, гендеру та класу [16, p. 143]. Арлін Р. Кайзер також акцентує увагу на діалогізмі й інтертекстуальності збірок Гаррієтт Мюллен та Гертруди Стайн, підкреслюючи, що поетичні техніки конструювання жіночого тіла у творчості

афро-американської поетеси засобами сполучення образів вбрання і гендерних штампів резонують із соціальними ролями, які суспільство нав'язує жінкам: "Mullen's intricate duet with Gertrude Stein, and her meditation on the construction of women's bodies through attire and the social conventions pertaining to it, made rhythm and melody out of the tight spaces into which women, especially women of color, have often been forced. It directs attention away from the body itself (black, female, or black and female) to its construction by outside forces" [25]. У збірці Мюллен співставляє фемінні коди як білої, так і чорношкірої жінки, конструюючи жіночу ідентичність. Як пояснює поетеса в післямові, у "Trimblings" репрезентовано її бачення жінки та мови. Хоча і не доводиться говорити про певну "жіночу мову" (feminine language), проте існує жіноче вбрання, і в збірці поетеса розмірковує про мову як про одяг, і про одяг як мову: "I thought about language as clothing and clothing as language" [22, p. 65].

Стимулом для створення "Trimblings" стали роздуми Гаррієтт Мюллен про використання жінок як естетичних об'єктів у мистецтві та літературі, експлуатування жіночого тіла в рекламі та порнографії. Відтак у поетичній збірці зміщується фокус із жіночого вбрання на жіноче тіло як метонімічно, так і асоціативно: "Trimblings" proceeds metonymically and associatively, from women's clothing to women's bodies; from a word to another word, linked by association – since women are also called skirts, petticoats, fluff, trim" [22, p. 65].

Ліричну героїню поезій Мюллен репрезентовано як жінку-ковбоя в традиційному тєхаському вбранні: "Cowgirl, hips suede. Leather fringe skirt, a border" [21, p. 25], а жіноче вбрання метафорично зображується як зброя та військова амуніція: "Dress shields armed guard at breastwork" [21, p. 20]. Відповідно, в канву вірша вплітаються метафоричні авторські неологізми, утворені на основі лексичних одиниць, що позначають частини тіла та жіночий одяг, наприклад, на позначення гір вживається епітет "breasted" [21, p. 25]. Кетрін Вагнер зазначає, що гра слів у поезії Мюллен виступає художнім тропом для поєднання ідей влади, гендеру та раси: "Mullen's puns, especially her double entendres, are tools for drawing out connections between tropes of power and tropes of gender and sexuality" [28, p. 201].

Використовуючи форму поезії в прозі, поетеса майстерно добирає слова, щоб унаочнити перехід від вбрання до жінки і жіночого тіла. Окрім того, лейтмотивне використання кольорів – рожевого та білого – стає для Мюллен іронічною відповіддю на репрезентацію жінок у масовій культурі.

Рожевий та білий домінують як у зображенні одягу, так і в репрезентації тіла: "Flushed out of hiding, pink in the flesh" [21, p. 39]. Образ нареченої в білому співставляється з образами весільного торта та айсберга,

а рум'янець підкреслюється образом кремових троянд із цукром: "The bride wore white. Posed in modest bodice a la mode. Cake with sugar rosebuds and white frosting. Everyone gets a piece. Off-color jokes, borrowed and blue. Her blush, tip of the iceberg, froze in layers of lace, in a photograph of her smile" [21, p. 32]. У поезії передається статика фотографії, а жінка іронічно зображується як скульптура, сфінкс "без загадки": "Swan neck, white shoulders, lumps of fat. A woman's face above it all. Unriddled sphinx 'without secrets.' Alabaster bust, paled into significance" [21, p. 50].

У своїх поезіях в прозі Мюллен досягає мелодійного ефекту завдяки фонетичним стилістичним засобам – алітерації та асонансу. Наприклад, у зображенні м'якої іграшки алітераційні повтори стають домінуючим художнім засобом: "stitched-together soft torn toy", "imaginary mammal made of lovely lumps" [21, p. 16]. До того ж, поетеса часто створює вірш, що базується на поєднанні асонансу та алітерації: "Hannah's bandanna flagging her down in the kitchen with Dinah, with Jemima" [21, p. 7], "Green thief, off relief, got into her pocket book by hook or crook" [21, p. 4].

Гаррієтт Мюллен демістифікує натхнення, вдаючись до мовної гри – навмисної чи випадкової. Гра з метафоричними порівняннями в її поезії здійснюється через деконструкцію усталених виразів і створення нових метафоричних порівнянь. Ідіома "fits like a glove" трансформується у авторський вираз "fits like a love" [21, p. 5], а іменник "dressing-gown" перетворюється на "dressing-down" із додаванням авторського неологізму в функції означення "dressy": "dressy dressing-down" [21, p. 21]. За аналогією до фразеологічного виразу "fish out of water" утворюється авторський неологізм "to see flesh out of water" [21, p. 59]. Мовна гра також наявна в зображенні дитини, яка в поезії Мюллен репрезентується через авторський фразеологізм "a bag of tricks", створений на основі виразу "a bag of bones" [21, p. 5]. Поетеса вдається до метафоризації, перетворюючи іменник "snake" на дієслово: "A belt becomes such a small waist, snakes around her, wrapping" [21, p. 3]. Подібним чином іменник "arm" вживається не на позначення частини тіла, а як дієслово в значенні "озброювати". Відтак, жіночі прикраси репрезентуються як жіноча зброя, здатна причарувати: "Harmless amulets arm little limbs with poise and charm" [21, p. 42].

Поетеса послуговується образністю, що властива жіночій поезії, наприклад, образи мережива, стрічок, ниток, тканин: "Decorative scrap. A rib, on loan. Fine fabric, finished at edges. Fit for tying or trimming. Narrow band, satin, a velvet strip. A ribbon wound around her waist. A glancing bow. Red ribbon woven through her, blue-ribbon blonde. For valor, a shred of dignity. A dress torn to ribbons" [21, p. 51].

У збірці Гаррієтт Мюллен "Trimnings" одним із ключових стає мотив фрагментації – поділу на частини. В поезії, що репрезентує трюк розрізання людини навпіл, поетеса співставляє образ легкоатлета, тіло

якого розсікає фінішна стрічка, із тілом жінки, яку розрізає фокусник ілюзіоніст: “Two shapely legs stretch, they run. Sheer magic, a box divided. One saw a woman, cut in half, waving incredible feet” [21, p. 10]. Поділ на фрагменти виступає одним із ключових стильових прийомів збірки. Синтаксично він виражається у коротких реченнях-еліпсах, що розділені пунктуаційно крапкою, а лексично підкреслюється словами, що позначають розірваність (“a dress torn to ribbons”), розділення (“a box divided”), розколотість (“a cleavage in language”).

Прозові мініатюри збірки “Trimnings” опоетизовують конкретну матеріальну річ – предмет одягу жіночого гардеробу, аксесуар, прикрасу, таким чином, поезії Мюллен фокусуються не на переживаннях ліричного героя чи почуттях, а на об’єктах, речах.

У той час, як центральними образами “Trimnings” постають речі, аксесуари, жіноче вбрання, то “S\*PeRM\*\*K\*T” апелює до гастрономічної образності – у поезіях домінують образи їжі, продуктів у супермаркеті, кулінарія. Збірка навіяна роздумами про консьюмерізм і споживацьке суспільство: “The supermarket becomes the reference point, the metonymic reservoir of ways that we see the world and ourselves in it. We are consumers; that’s how we are constructed as citizens” [14].

У назві “S\*PeRM\*\*K\*T” зашифровано слово “SUPERMARKET”, відтак, тематичним колом збірки стають їжа та продукти харчування, а люди зображуються передусім як споживачі. Н. Марш вважає, що у збірці поєднується в єдине ціле іконографія кольору, маркетингу, економіки, споживацтва і бажання [16, p. 143]. В інтерв’ю 1997 року Гаррієтт Мюллен зазначила, що ідея твору була навіяна її дитячими спогадами про супермаркет, рекламні слогани та джінгли: “The baby food poem actually refers back to my childhood when you would walk down the baby food aisle and every baby was pink and blonde and blue-eyed, as if this is what a baby looks like all over the world, or all over this country, that’s what a baby looks like. At least that has changed. A lot of these poems have to do with commercials that I saw when I was a child” [12].

Ще однією ключовою ідеєю твору є ставлення до жінки в суспільстві та її об’єктифікація. Подібно до кухні, супермаркет репрезентовано як жіночу територію, а жінку як об’єкт, що порівнюється із кошиком продуктів серед полиць із товаром: “Six-pack widows all express themselves while women wait in family ways, all bulging baskets, squirming young” [21, p. 65].

У збірці “S\*PeRM\*\*K\*T” супермаркет постає і як лінгвістична царина: полиці з товарами в крамниці асоціюються для Мюллен з поетичними рядками на сторінці: “It’s about the lines at the supermarket and about the lines on a page and, well, the supermarket as an environment of language. There is so much writing in a supermarket. There are signs everywhere, labels

on products, and I liked the idea of the supermarket as a linguistic realm where there are certain genres of writing. Instructions as a genre of writing. Every trip to the supermarket became research and a possible excursion into language” [14]. Таким чином, супермаркет репрезентується як культурний продукт – царина рекламних слоганів та мемів на зразок: “Just add water” [21, p. 68], “Aren’t you glad you use petroleum?” [21, p. 69]. “Yours is free, we guarantee” [21, p. 70].

Гаррієтт Мюллен відтворює в поетичному тексті комерціалізовану знецінену мову, осмислюючи реальність, у якій людина занурена в дискурс споживання і “атакована” рекламою. Лінгвістично комерційні слогани та джінгли створюються на основі традиційних формул – прислів’їв, приказок, римованих віршів, афоризмів. Поетеса, використовуючи ідею переробки (recycling), трансформує знецінену комерціалізовану мову на мистецтво: “I tried to do something similar with ‘recycled language’, ‘found poetry’, and ‘altered’ texts, making use of what I call, after Duchamp, ‘linguistic ready-mades’. Like jazz musicians, these artists inspire me to try alternative ways of composing poetry” [25]. Подібно до джазових музикантів, Мюллен винаходить альтернативні шляхи для створення поезії. Свій мінімалістичний прозовий вірш вона творить, беручи за основу списки для шопінгу, які складають жінки, та спираючись на техніку клаптикової ковдри. Поетеса зазначає в інтерв’ю: “The discreet units, stanzas or paragraphs, form various patterns like the pieces of a quilt. I could start anywhere, proceed in no particular order, writing whenever I had the chance and the energy. With my wardrobe and supermarket lists, my tidy prose paragraphs, my quatrains of blues songs and jumprope rhymes composed of recycled representations of black women, I could continually end and begin, without feeling the trauma of endings, the fear and uncertainty of beginnings” [24].

Проаналізувавши збірки “Trimmings” та “S\*PeRM\*\*K\*T” афроамериканської поетеси Гаррієтт Мюллен, приходимо до висновку, що в її поезії озвучено теми жіночності, жіночого тіла, сексуальної гри, соціального контролю над жінкою та споживацтва, що репрезентуються через образи жіночого вбрання, аксесуарів, продуктової крамниці, їжі. Супермаркет зображується як жіноча територія та лінгвістична царина, позначена специфічними комерційними текстами – рекламними слоганами та мнемонічними віршами, з яких Мюллен конструює поетичний текст. “Trimmings” та “S\*PeRM\*\*K\*T” постають зразками експериментальної поезії, в основі якої – асоціації, метонімії, авторські неологізми, мовна гра та каламбури. Поезії в прозі Мюллен – мінімалістичні наративи, що характеризуються фрагментарністю і синтаксичними аберациями, створені за зразками жіночих каталогів та продуктових списків, з поєднанням еkleктичної техніки клаптикової ковдри – квітлу.



**Список використаної літератури**

1. Рыбакин, В.В. "Объектно-ориентированная онтология Грэма Хармана и аналитика искусства." *Вестник Самарской гуманитарной академии. Серия «Философия. Филология»* 2.12 (2012): 109-15. Веб. 26 апр. 2017. <<http://www.phil63.ru/obektno-orientirovannaya-ontologiya-grema-kharmana-i-analitika-iskusstva>>
2. Фуко, Мишель. *Слова и вещи. Археология гуманитарных наук*. Санкт-Петербург: А-сэд, 1994.
3. Фукуяма, Фрэнсис. *Конец истории и последний человек*. Москва: ООО Издательство АСТ: ЗАО НПП "Ермак", 2004.
4. Фукуяма, Фрэнсис. *Наше постчеловеческое будущее: Последствия биотехнологической революции*. Москва: АСТ, ЛЮКС, 2004.
5. Харман, Грэм. *Четвероякий объект: Метафизика вещей после Хайдеггера*. Пермь: Гиле Пресс, 2015.
6. Эпштейн, Михаил. "Творческое исчезновение человека. Введение в гуманологию." *Человек* 4 (2009): 48-57.
7. Bogost, Ian. *Alien Phenomenology, or What It's Like to Be a Thing*. Minneapolis: U of Minnesota Press, 2012. Project Muse. Web. 15 May 2017. <<https://muse.jhu.edu/book/24746>>
8. Bryant, Levi R., and Eileen A. Joy. "Preface: Object. Ecology." *O-Zone: A Journal of Object-Oriented Studies* 1 (2014): i-xiv.
9. Cummings, Allison. "Public Subjects: Race and the Critical Reception of Gwendolyn Brooks, Erica Hunt, and Harryette Mullen." *Frontiers: A Journal of Women's Studies* 26.2 (2005): 3-36. Project Muse. Web. 15 May 2017. <<https://muse.jhu.edu/article/186437>>
10. Ferrando, Francesca. "Posthumanism, Transhumanism, Antihumanism, Metahumanism, and New Materialisms Differences and Relations." *Existenz: An International Journal in Philosophy, Religion, Politics, and the Arts* 8.2 (2013): 26-32.
11. Frost, Elisabeth A. "An Interview with Harryette Mullen." *Contemporary Literature* 41.3 (2000): 397-421.
12. Griffin, Farah, Michael Magee, and Kristen Gallagher. "A Conversation with Harryette Mullen." *Combo* 1 (1998). Web. 15 May 2017. <<http://epc.buffalo.edu/authors/mullen/interview-new.html>>
13. Hoover, Paul, ed. *Postmodern American Poetry: A Norton Anthology*. New York, London: W. W. Norton & Company. 2013.
14. Houge, Cynthia. "Interview with Harryette Mullen." *Postmodern Culture* 9.2 (1999). Web. 15 May 2017. <<http://pmc.iath.virginia.edu/text-only/issue.199/9.2hogue.txt>>
15. Malinovsky, Daniel. "You Sing, You / Who Also / Wants: Charles Olson, Harryette Mullen, and the Representation of Political Communities in 20<sup>th</sup> Century Avant-Garde American Poetry." Diss. U. of Pittsburgh, 2015.

16. Marsh, Nicky. *Democracy in Contemporary U.S. Women's Poetry*. New York: Palgrave, Macmillan, 2007.
17. Mix, Deborah. "Tender Revisions: Harryette Mullen's Trimmings and S\*PeRM\*\*K\*T." *American Literature* 77.1 (2005): 65-92.
18. Morton, T. *Hyperobjects: Philosophy and Ecology after the End of the World*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2013.
19. Morton, Timothy. "Here Comes Everything: The Promise of Object-Oriented Ontology." *Qui Parle: Critical Humanities and Social Sciences* 19.2 (2011): 163-90.
20. Morton, Timothy. *Ecology Without Nature: Rethinking Environmental Aesthetics*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2007.
21. Mullen, Harryette. *Recyclopedia*. St. Paul, MN: Graywolf, 2006.
22. Mullen, Harryette. *Trimmings*. New York, NY: Tender Buttons Books, 1991.
23. Mullen, Harryette, and Calvin Bedient. "The Solo Mysterioso Blues: An Interview." *Callaloo: A Journal of African American Diaspora Arts and Letters* 19.3 (1996): 651-69.
24. Mullen, Harryette, and Barbara Henning. "Snail Mail from Coast to Coast: An Interview." *The Poetry Project Newsletter* 161 (1996). Web. 10 June 2017. <<http://barbarahenning.com/wp-content/uploads/2014/11/Snail-Mail-from-Coast-To-Coast-An-Interview-of-Harryette-Mullen.pdf>>
25. Mullen, Harryette, and Arlene R. Keizer. "Incidents in the Lives of Two Postmodern Black Feminists." *Postmodern Culture* 22.1 (2011). Project Muse. Web. 10 June 2017. <<https://muse.jhu.edu/article/481024>>
26. Spahr, Juliana. "What Stray Companion: Harryette Mullen's Communities of Reading." *Everybody's Autonomy: Connective Reading and Collective Identity*. Tuscaloosa: U of Alabama Press, 2001. 89-118.
27. Tremblay-McGraw, Robin. "Enclosure and Run: The Fugitive Recyclopedia of Harryette Mullen's Writing." *MELUS: Multi-Ethnic Literature of the U.S.* 35.2 (2010): 71-94. Project Muse. Web. 10 June 2017. <<https://muse.jhu.edu/article/383790>>
28. Wagner, Catherine. "Review of *Recyclopedia: Trimmings, S\*PeRM\*\*K\*T, and Muse & Drudge*, by Harryette Mullen." *Chicago Review* 53.2-3 (2007): 200-2.

**Яковенко І.В. Репрезентація речового світу у поетичних збірках Гаррієтт Мюллен "Trimmings" та "S\*PeRM\*\*K\*T".**

У статті здійснюється аналіз поезії Гаррієтт Мюллен у парадигмі об'єктно-орієнтованої онтології. Серед ключових тем поетичних збірок "Trimmings" та "S\*PeRM\*\*K\*T" виокремлюються теми жіночності, жіночого тіла, об'єктифікації, соціального контролю над жінкою, спожива-

цтва, які репрезентуються через об'єктно-речову образність: одяг, аксесуари, супермаркет та продукти харчування.

**Ключові слова:** постгуманізм, об'єктно-орієнтована онтологія, афро-американська поезія, Гаррієтт Мюллен, "Trimmings", "S\*PeRM\*\*K\*T".

**Yakovenko I.V. Representation of the real world in the poetry collections by Harryette Mullen "Trimming" and "S \* PeRM \*\* K \* T".**

The paper addresses Harryette Mullen's poetry – a scholar and an African-American poetess whose texts examine the intersection of gender, race, erotics, language, and consumerism. Two poetry collections "Trimmings" (1991) and "S\*PeRM\*\*K\*T" (1992) are interpreted in terms of object-oriented ontology – a new critical approach which puts things at the center of being and regards humans as elements (but not the primary ones) of philosophical interest. In the article it is argued that the prevalent themes throughout both Harryette Mullen's books are femininity, female body, sexual play, social control over women, consumerism and consumption, which are conveyed via the key imagery of women's clothing and accessories, garment and lingerie, grocery store and food. The supermarket is represented as women's territory (the site of social control and division), and as a linguistic realm with certain genres of writing (advertising jingles, song lyrics, mnemonic poetry). Mullen's poetry is marked by linguistic and syntactic experimentation, which urges the reader to become a 'co-producer' of the text. "Trimmings" represents a metonymical description of a woman which involves language play, puns and neologisms. The specific feature of "S\*PeRM\*\*K\*T" is commercialized language of advertisements, jingles and its transformation into the poetic texts. Composed in an associative rather than a logical structure, syntactically the two prose poem collections are fragments or syntactical aberrations, imitating women's shopping lists and quilting techniques.

**Key words:** posthumanism, object-oriented ontology, African-American poetry, Harryette Mullen, "Trimmings", "S\*PeRM\*\*K\*T".